

Nr 80.

Av herr **Aronsson m. fl.**, om vissa ändringar i häst- och fordonsanskaffningslagen m. m.

Vid 1934 års riksdag genomfördes den häst- och fordonsanskaffningslag samt därtill anslutande häst- och fordonsanskaffningsförordning, som med få modifikationer nu gäller.

Förut anskaffades i fredstid hästar och hästfordon under kommunernas medverkan genom hästuttagningsnämnder. Enligt nu gällande lag skall uttagningen inom de nyinrättade större hästmönstringsområdena handhas av en utav Konungens befallningshavande förordnad hästuttagningsman, ävensom i viss utsträckning, enligt Kungl. Maj:ts bestämmande, utav militär myndighet.

Uttagningen förutsättes regelmässigt skola verkställas vart fjärde år. I avslutning härtill avses även besiktning skola ske. Anmärkningsvärt är emellertid, att på Kungl. Maj:ts prövning skall bero, i vilken utsträckning besiktning i fredstid får eftersättas.

För uttagning i fredstid av motorfordon och motorredskap skall länet utgöra enhet. Uttagningen verkställs genom Konungens befallningshavandes försorg.

I lagen ingå även bestämmelser om skyldighet för ägare av i fredstid uttagna hästar, hästfordon och motorredskap att, så snart förordnande kungjorts om krigsmaktens eller del därav ställande på krigsfot, inställa hästar, fordon och redskap till mönstring. Inom varje hästmönstringsområde skall i fredstid tillsättas en hästmönstringsnämnd, som vid mönstring skall pröva inställda hästar och hästfordon med hänsyn till deras lämplighet för krigsbruk, samt bestämma vilka som icke kunna godtagas, ävensom det pris, staten skall betala för vad som tagits i anspråk. En eller flera motormönstringsnämnder i vart län skola på detta område utöva motsvarande uppgifter.

Ur vissa synpunkter voro de bestämmelser, som gällde före 1934, kanske att föredraga före de nuvarande. Då hade varje kommun att svara för tillhandahållande av ett visst antal hästar, men det fanns även rum för ett kommunalt inflytande, som kunde underlätta anpassningen till ortsförhållandena samt avväga hänsynstagandet till den enskildes rätt. Nu påvilas ansvaret hästägarna, och de militära myndighetspersoner, som handhava uttagningen, ha icke alltid tillräcklig kontakt med förhållandena för att lika lätt undvika onödiga friktioner.

Av värde var även att besiktning av hästar förut ägde rum årligen, medan den enligt nu gällande bestämmelser endast vart fjärde år kan ifrågakomma. Som nämnts gäller även att uttagning av hästar skall kunna ske utan före-

gående besiktning samt att den berörda besiktningen vart fjärde år sålunda icke är obligatorisk.

I viss, ehuru minskad utsträckning förekommer fortfarande användande för krigsmaktens behov i fredstid av utav enskilda tillhandahållna legohästar. Det synes vara rimligt att hästägare, som enligt häst- och fordonsanskaffningslagen skola tillhandahålla hästar, även böra ha viss förhandsrätt att, om de så önska och i mån som erfordras, tillhandahålla dessa legohästar. Är besiktningen av hästarna obligatorisk och sker den under medverkan av därför lämpliga personer, synes ett sådant arrangemang ur alla synpunkter vara att föredraga framför det nuvarande. Därigenom skulle även kunna förhindras, att företagsamma personer göra sig föga **motiverade** vinster med undanskjutande av jordbrukare, som ha att tillhandahålla kronan hästar i enlighet med den ovan berörda lagen.

Under hänvisande till vad som anförts föreslås

dels sådan ändring av häst- och fordonsanskaffningslagen, att med de lokala behoven och hästägarnas förhållanden förtrogna representanter för kommunerna jämte företrädare för de militära myndigheterna ombesörja häst- och fordonsuttagning och besiktning, att sådan uttagning icke måtte ske utan föregående besiktning samt att besiktning av hästar och motorfordon helst måtte ske varje år;

dels även att sålunda besiktade hästar i mån som hästägarna så önska och behov föreligger skola åtnjuta förhandsrätt vid antagandet av legohästar för krigsmaktens behov i fredstid.

Stockholm den 23 januari 1940.

B. A. Nilsson.

John Gustavson
i Guntorp.

A. R. Aronsson.

Allan Holstenson.

Per Andersson.

Gunnar Bodin.

Wiktor Egnell.

Joh. Friggeråker.